

ŠTÁTNY PEDAGOGICKÝ ÚSTAV

CIEĽOVÉ POŽIADAVKY NA VEDOMOSTI A ZRUČNOSTI MATURANTOV ZO ŠPANIELSKÉHO JAZYKA ÚROVEŇ B2

BRATISLAVA 2012

Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 30. 8. 2013
pod číslom 2013-10834/28677:1-0922 s platnosťou od 1. 9. 2013.

ÚVOD

Cieľom maturitnej skúšky zo španielskeho jazyka je zosúladienie požiadaviek na jazykové vedomosti a spôsobilosti žiakov, zjednotenie kritérií hodnotenia komunikačnej jazykovej kompetencie žiakov a dosiahnutie objektivity maturitnej skúšky. Nový typ maturitnej skúšky umožní žiakom študovať doma aj v zahraničí a uplatniť sa na európskom trhu práce.

Úroveň zvládnutia cudzieho jazyka bola špecifikovaná už v roku 2001 v dokumente Rady Európy Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky. Učenie sa, vyučovanie, hodnotenie. (SERR).

Spoločný názov pre úroveň B1 a B2 je samostatný používateľ (independent learner), čo predpokladá, že žiak aktívne pristupuje k získavaniu vedomostí nielen na hodinách španielskeho jazyka, ale i prostredníctvom všetkých dostupných médií (samoštúdiom) v zhode so svojimi osobnými záujmami a profesijnou orientáciou. Požiadavky kladené na žiaka predpokladajú uvedomelý prístup žiaka k osvojeniu si cudzieho jazyka.

Model maturitnej skúšky zo španielskeho jazyka je jednotný pre všetky typy stredných škôl. Podkladom pre vypracovanie cieľových požiadaviek sú Štátny vzdelávací program pre vyššie sekundárne vzdelávanie a Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky. Učenie sa, vyučovanie, hodnotenie.

Žiak na úrovni B2:

- rozumie hlavným myšlienkam zložitého textu na konkrétne aj abstraktné témy vrátane odborných diskusií vo svojej špecializácii,
- komunikuje na takom stupni plynulosti a spontánnosti, ktorý mu umožňuje viesť bežnú konverzáciu s rodenými hovoriacimi bez toho, aby to pre ktoréhokoľvek účastníka interakcie predstavovalo zvýšené úsilie,
- dokáže vytvoriť jasný, podrobný text na rozličné témy a vysvetliť svoje stanovisko k aktuálnym témam s uvedením výhod aj nevýhod rozličných možností.

TEMATICKÉ OKRUHY

Tematické okruhy sú pre obe úrovne rovnaké. Základom hodnotenia bude rozsah slovnej zásoby, používanie gramatických štruktúr, stupeň jazykovej pohotovosti, obsahová stránka prejavu a pod.

Úlohou žiaka je zaujať stanovisko k téme a odôvodniť ho v rozhovore. Hodnotí sa vyjadrenie stanoviska, vecná argumentácia, výber faktov a informácií, gramatika.

1. Rodina a spoločnosť

- a) životopis (osobné údaje: meno, bydlisko, dátum a miesto narodenia, rodinný stav, významné momenty v živote),
- b) členovia rodiny (zovňajšok, charakter, záľuby),
- c) rodinné vzťahy (vzťahy medzi súrodencami, rodičmi a deťmi, starí rodičia, pomoc v rodine, domáce práce, všedné dni a rodinné oslavy),
- d) predstavy o svojej budúcej rodine, partnerovi, bývaní, práci,

- e) rodina a spoločnosť (funkcie rodiny, rodina kedysi a dnes, generačné problémy a problémy monoparentálnych rodín, rozvodovosť, nízka pôrodnosť).

2. Domov a bývanie

- a) môj domov (opis prostredia, v ktorom bývam, vybavenie miestností),
- b) bývanie v meste a na vidieku (výhody a nevýhody),
- c) ideálne bývanie (vlastné predstavy o bývaní),
- d) domov a jeho význam v živote človeka (kultúra bývania u nás a v iných krajinách),
- e) problém bývania mladých rodín, kúpa a prenájom bytu, deti na sídliskách.

3. Ľudské telo, starostlivosť o zdravie

- a) ľudské telo,
- b) bežné a civilizačné choroby, úrazy, telesné a fyzické stavy, návšteva u lekára, v lekárni,
- c) zdravý spôsob života (správna životospráva, telesná a duševná hygiena),
- d) zdravotnícka starostlivosť (prevencia, očkovanie),
- e) štátne a súkromné zdravotníctvo (zdravotné poistenie, odborní lekári).

4. Doprava a cestovanie

- a) prípravy na cestu, dôvody, cieľ a význam cestovania (za prácou, na dovolenku, služobne),
- b) dopravné prostriedky (výhody a nevýhody jednotlivých dopravných prostriedkov),
- c) individuálne a kolektívne cestovanie (spôsob a druhy dopravy, druhy ubytovania, stravovanie),
- d) cestovanie kedysi a dnes, cestovanie v budúcnosti,
- e) možnosti cestovania do zahraničia.

5. Vzdelávanie

- a) školský systém (typy školských zariadení, skúšky, organizácia školského roka, klasifikácia, prázdniny),
- b) vyučovanie (rozvrh hodín, predmety, prestávky, školské stravovanie, aktivity na hodine),
- c) život žiaka (voľný čas, záľuby, mimoškolské aktivity, brigády, priatelia, vreckové),
- d) štúdium cudzích jazykov (výmenné pobyty, stáže, jazykové kurzy, au-pair),
- e) vzťah učiteľa k žiakovi a opačne.

6. Človek a príroda

- a) ročné obdobia, počasie,
- b) príroda okolo nás – fauna (zvieratá voľne žijúce, v ZOO, domáce) a flóra,
- c) stav životného prostredia (znečistenie zeme, vôd, ovzdušia), prírodné katastrofy,
- d) ochrana životného prostredia (národné parky, chránené územia, environmentálna výchova),
- e) vplyv životného prostredia na život človeka (poľnohospodárstvo, zdravá výživa, agroturistika).

7. Voľný čas, záľuby a životný štýl

- možnosti trávenia voľného času,
- organizovaný voľný čas (mimoškolské aktivity, krúžky, brigády),
- individuálne záľuby (umenie, kultúra, hudba, knihy, šport, domáce práce, príroda),
- vplyv zmien spoločnosti na trávenie voľného času (kedysi a dnes),
- trávenie voľného času rôznych vekových kategórií.

8. Stravovanie

- jedlá a nápoje počas dňa (raňajky, obed, večera), obľúbené jedlo,
- stravovacie možnosti a zariadenia (stravovanie v škole, doma, v reštaurácii),
- národné kuchyne – zvyky a špeciality (suroviny, jedlá, stolovanie),
- medzinárodné kuchyne (charakteristika, rozdiely, špeciality),
- zdravá kuchyňa (stravovanie detí, návyky, vegetariánstvo, diéty).

9. Multikultúrna spoločnosť

- sviatky - zvyky a tradície (cirkevné a štátne sviatky, folklórne tradície a rôzne podujatia),
- spolunažívanie ľudí rôznych národností v jednej krajine,
- zblížovanie kultúr (kontakty kedysi a dnes), osobné kontakty s inými kultúrami, tolerancia,
- negatívne javy (rasová diskriminácia, intolerancia, vzťah k menšinám),
- kultúrne hodnoty iných národov, spolužitie v Európe.

10. Obliekanie a móda

- vplyv počasia a podnebia na odievanie,
- odev a doplnky na rôzne príležitosti,
- výber oblečenia (móda, vek, vkus, nálada, možnosti), starostlivosť o oblečenie,
- módne trendy, farby, tvorcovia, módne prehliadky,
- „Šaty robia človeka“, šaty na mieru alebo konfekcia (v obchode s odevmi, u krajčírka).

11. Šport

- druhy športu (kolektívne, individuálne, letné a zimné, atraktívne športy, rekreačný a profesionálny šport),
- šport, ktorý ma zaujíma (aktívne, pasívne), dôvody,
- význam športu pre rozvoj osobnosti (fyzické a duševné zdravie, vôľové vlastnosti, charakter),
- významné športové podujatia, súťaže, olympijské hry,
- negatívne javy v športe (sláva, peniaze, doping).

12. Obchod a služby

- nákupné zariadenia (obchody, hypermarkety, trhoviská),
- služby (pošta, banka, polícia, čerpacia stanica),
- reklama a vplyv reklamy na zákazníkov,

- d) druhy a spôsoby nákupu a platenia (katalógový predaj, splátky, týždenný nákup),
- e) zahraničné výrobky u nás, export slovenských výrobkov.

13. Krajiny, mestá a miesta

- a) dôležité miesta v mojom živote (rodisko, miesto štúdií, miesto trávenia víkendov a prázdnin),
- b) sprevádzanie turistov (privítanie, základné informácie o pobyte),
- c) turisticky zaujímavé miesta (hrady, zámky, kúpele, jaskyne) a mestá,
- d) miesto vhodné na oddych a miesto na spoločenské vyžitie,
- e) miesto mojich snov.

14. Kultúra a umenie

- a) možnosti kultúry v meste a na vidieku (múzeá, výstavy, divadlá, kiná, koncerty, cirkus, tanec),
- b) obľúbená oblasť kultúry a umenia (žánre, známe osobnosti),
- c) návšteva kultúrneho podujatia,
- d) hudobné, filmové, divadelné a folklórne festivaly, atmosféra,
- e) ďalšie druhy umenia – folklór, maliarstvo, sochárstvo, architektúra – najznámejšie osobnosti.

15. Knihy a literatúra

- a) knihy, e-knihy - výber, čítanie,
- b) obľúbený autor a žánre,
- c) prečítané dielo spisovateľa krajiny, ktorej jazyk sa učím (život a dielo spisovateľa),
- d) nositelia Nobelovej ceny za literatúru a ich diela,
- e) kríza v čítaní beletrie (príčiny, kupovanie kníh, služby knižníc, inštitútov).

16. Človek a spoločnosť

- a) morálka (správanie sa mladých a starších ľudí, etická výchova v rodine a v škole),
- b) spoločenská etiketa – stretnutia, pozdravy a blahoželania, etiketa návštev: dôvody a čas, témy rozhovorov, pohostenie,
- c) normy a ich porušovanie (morálka a zákon, nedorozumenie a konflikt),
- d) prejavy záujmu a pomoci spoluobčanom v núdzi, sponzorstvo a sponzori (dôvody a podoby),
- e) vplyv spoločnosti na rodinu.

17. Komunikácia a jej formy

- a) typy komunikácie a jej význam (verbálna, neverbálna),
- b) komunikácia v rôznych situáciách (na verejnosti a v súkromí medzi mladými, mladými a staršími, na ulici, v škole, v rodine, v každodennom živote, vo výnimočných situáciách),
- c) moderné formy komunikácie (mobilný telefón, počítač - elektronická pošta, internet),
- d) jazyk ako dorozumievací prostriedok (výučba svetových jazykov, rozšírenosť a využitie

- cudzích jazykov),
e) jazyk štandardný, hovorový, slang, odborný a pod.

18. Masmédiá

- a) typy masovokomunikačných prostriedkov (ich využitie, výhody, nevýhody),
b) tlač (noviny, časopisy, rubriky) - výber, nákup, čítanie – obľúbené články,
c) rozhlas, televízia (obľúbené typy programov, sledovanosť),
d) vplyv masmédií na život jednotlivca, rodiny i spoločnosti,
e) internet a jeho vplyv na človeka a spoločnosť.

19. Mládež a jej svet

- a) charakteristika mladých (zovňajšok, móda; vnútorná charakteristika: typické vlastnosti, záujmy),
b) postavenie mladých v spoločnosti (práva a povinnosti, možnosti štúdia, práca, mladé rodiny),
c) vzťahy medzi rovesníkmi a generačné vzťahy (konflikty - príčiny, prejavy, dôsledky),
d) nezdravé javy v živote mladých (násilie, gamblerstvo, drogy),
e) predstavy mladých o budúcnosti (očakávaná, túžby, obavy).

20. Zamestnanie

- a) typy povolání (fyzická a duševná práca), voľba povolania, jej motivácia,
b) trh práce (ponuka pracovných miest a nezamestnanosť, žiadosť o zamestnanie, profesijný životopis, prijímací pohovor),
c) pracovný čas a voľný čas (zdokonaľovanie práce, nové technológie),
d) pracovné príležitosti doma a v zahraničí, pracovné podmienky (mzda, sociálna starostlivosť),
e) kariéra a rodinný život, zamestnanosť žien (materská dovolenka), rekvalifikácia, dôchodcovia.

21. Veda a technika v službách ľudstva

- a) život kedysi a dnes (výdobytky vedy a techniky a životná úroveň, prístroje v domácnosti),
b) pozoruhodné objavy a vynálezy vedy a techniky,
c) veda a technika v službách človeka (elektronika, informatika, jadrová fyzika...),
d) zneužitie vedy a techniky (zbrane, závislosti, násilie, konzumná spoločnosť, civilizačné choroby),
e) človek a veda a technika v budúcnosti (nahradenie učiteľa počítačom, deti a počítače, únik mozgov).

22. Vzory a ideály

- a) pozitívne a negatívne charakterové vlastnosti, ideálny človek, kritériá hodnôt,
b) človek, ktorého si vážim,
c) skutoční a literárni hrdinovia,

- d) hrdinom sa človek nerodí, ale sa ním stáva (konanie človeka v hraničnej situácii),
- e) ja ako hrdina.

23. Vzťahy medzi ľuďmi

- a) medzil'udské vzťahy (v rodine a v škole, susedské, generačné),
- b) priateľstvo a láska (hodnotový systém, postoje, stretnutia, oslavy),
- c) spoločenské problémy (vzťah spoločnosti a jednotlivcov k postihnutým, závislým a bezdomovcom),
- d) negatívne javy (agresivita, vandalizmus, egoizmus, ľahostajnosť),
- e) možnosti riešenia konfliktov.

24. Slovensko

- a) krajina a obyvatelia,
- b) miesta, ktoré by som odporučil cudzincom,
- c) zvyky, tradície, konvencie,
- d) stereotypy a predsudky,
- e) miesto Slovenska v zjednotenej Európe.

25. Krajina, ktorej jazyk sa učím

- a) krajina a obyvatelia,
- b) miesto, ktoré by som rád navštívil,
- c) výnimočnosť, zvyky, tradície a konvencie,
- d) stereotypy a predsudky,
- e) zjednotená Európa.

CIEĽOVÉ KOMPETENCIE

Cieľové kompetencie sú všeobecne formulované požiadavky na vedomosti a schopnosti, ktoré si má žiak osvojiť, ak chce štúdium španielskeho jazyka ukončiť maturitnou skúškou.

Všeobecné kompetencie

Všeobecné kompetencie používateľa cudzieho jazyka zahŕňajú jeho vedomosti a praktické schopnosti, osobnú zainteresovanosť aj schopnosť učiť sa.

Žiak:

- uplatňuje vedomosti týkajúce sa zemepisných, hospodárskych, spoločensko-ekonomických a kultúrnych reálií,
- porovnáva reálie krajín, kde sa hovorí španielskym jazykom s reáliami vlastnej krajiny,
- správa sa v súlade s konvenciami príslušných krajín,
- uplatňuje získané vedomosti a schopnosti v každodennom živote,
- chápe potrebu celoživotného vzdelávania sa v cudzom jazyku,
- získava nové vedomosti a schopnosti uvedomelo,
- opakuje si osvojené vedomosti a dopĺňa si ich,
- uplatňuje stratégie učenia sa cudzieho jazyka,
- uplatňuje osvojené vedomosti a schopnosti v príprave na svoje budúce povolanie.

Komunikačná jazyková kompetencia:

Na uskutočnenie zámeru a potrieb sa vyžaduje správanie, ktoré je primerané danej situácii a bežné v krajinách, kde sa španielskym jazykom hovorí. Komunikačná jazyková kompetencia zahŕňa nasledovné zložky:

a) jazykové kompetencie

Žiak vie a používa:

- slovnú zásobu vrátane frazeológie v rozsahu komunikačných situácií a tematických okruhov (lexikálna kompetencia),
- morfológické a syntaktické javy (gramatická kompetencia), slovtvorbu a funkcie gramatických javov (sémantická kompetencia),
- zvukové a grafické prostriedky jazyka (fonologická kompetencia: ortografická a ortoepická).

b) sociolingválne kompetencie

Žiak vie:

- komunikovať v rôznych spoločenských úlohách v bežných komunikačných situáciách, používať verbálne a neverbálne výrazové prostriedky v súlade so sociokultúrnym úzom v španielsky hovoriacich krajinách,
- správne reagovať v rôznych spoločenských situáciách (pozdravy, oslovenie, nadviazanie

- rozhovoru, zvolania),
- dodržiavať konvencie slušnosti (vyjadrenie záujmu o druhého, výmena názorov, informácií, vyjadrenie obdivu, srdečnosti, pohostinnosti, obdarovanie, vyhýbanie sa priamym príkazom, vyjadrenie poľutovania, ospravedlnenia, vyhýbanie sa opravovaniu, protirečeniu, poučovaniu, primerané používanie slov ďakujem, prosím, vyhýbanie sa vyjadreniu asertívnej nadradenosti, neprimeranému sťažovaniu sa, neprimeranej nespokojnosti),
 - používať výrazy ľudovej múdrosti (príslovia, porekadlá, ustálené spojenia), si uvedomiť rozdiely registra (veľmi formálneho, formálneho, neformálneho, rodinného, intímneho).

Žiak dokáže uplatňovať širokú škálu jazykových funkcií, používajúc bežné prostriedky neutrálneho štýlu. Uvedomuje si konvencie slušnosti a podľa nich aj koná.

Uvedomuje si najvýznamnejšie rozdiely medzi zvyklosťami, postojmi, životnými hodnotami v krajinách, ktorých jazyk sa učí, a porovnáva ich s vlastným postojom, životnými hodnotami a zvyklosťami vo vlastnej krajine.

c) pragmatické kompetencie

Žiak vie:

- ako prehovoriť (zámer, téma, následnosť, príčina, kohézia, koherencia, štýl, register, rétorika),
- ako funkčne využívať jazykové prostriedky na získavanie informácií, vyjadrenie postojov (súhlas, nesúhlas), na vyjadrenie modality (povinnosť, schopnosť), vôle (túžby, zábery), emócií (radosť, uspokojenie, nevôľa, záujem, prekvapenie, rozčarovanie, strach), na vyjadrenie etických zásad (ospravedlnenie, ľútosť, poľutovanie, súhlas, nesúhlas, pozdravenie, žiadosť, odmietnutie, začatie, udržiavanie a ukončenie rozhovoru),
- ako zostaviť prehovor vzhľadom na interaktívnu (výmena informácií) alebo transaktívnu (sprostredkovanie informácií) schému.

KOMUNIKAČNÉ JAZYKOVÉ ČINNOSTI A STRATÉGIE

V oboch častiach maturitnej skúšky (externej i internej) sa preverujú receptívne (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením) a produktívne (ústny prejav a písomný prejav) rečové činnosti a stratégie.

Počúvanie s porozumením

Žiak rozumie krátkym jednoduchým monologickým, dialogickým a kombinovaným ústnym prejavom informatívneho charakteru s tematikou každodenného života, ktoré sú prednesené v štandardnej španielčine a primeranom tempe reči.

Cieľové požiadavky

Žiak rozumie:

- prejavu ako celku, téme a hlavnej myšlienke, rozumie podstatným a špecifickým informáciám, vie rozlíšiť hovoriacich,

- jednoduchým prejavom informatívneho charakteru s tematikou každodenného života (oznamy, inštrukcie, opisy, odkazy) v primeranom tempe reči a v štandardnom jazyku,
- kratšiemu jednoduchšiemu prejavu naratívneho charakteru (zážitok, príbeh),
- podstatným informáciám v jednoduchých prednáškach, ak mu je tematika známa a ak sú prednesené v primeranom tempe reči a zreteľne,
- podstatným informáciám rozhlasových správ s tematikou každodenného života, ktoré sú prednesené v primeranom tempe reči.

Žiak dokáže:

- porozumieť živej alebo vysielanej spisovnej reči na známe aj neznáme témy, s ktorými sa bežne stretáva v osobnom, spoločenskom, akademickom alebo pracovnom živote. Iba mimoriadny hluk v okolí, neadekvátne štruktúra prejavu a/alebo používanie idiómov ovplyvňuje jeho schopnosť porozumieť.
- pochopiť hlavné myšlienky propozične a jazykovo zložitej reči na konkrétne aj abstraktné témy, ktoré sú podané v spisovnom jazyku, vrátane odborných diskusií vo svojom odbore,
- sledovať dlhšiu a zložitú argumentáciu za predpokladu, že téma je dostatočne známa a postup prezentácie je vyznačený explicitnými prostriedkami (SERR, s. 68).

Čítanie s porozumením

Žiak rozumie jednoduchým textom informatívneho a faktografického charakteru, primerane náročným textom s tematikou každodenného života a jednoduchším beletrizovaným textom.

Cieľové požiadavky

Žiak:

- vie získať informácie z primerane náročných textov (tabuľky, grafy, oznamy, nápisy, inzeráty) a vhodne používa stratégie čítania,
- rozumie obsahu jednoduchšieho autentického textu,
- vie pochopiť tému a hlavnú myšlienku primerane náročného textu,
- vie vyhľadať špecifické a detailné informácie v jednoduchšom texte,
- vie rozlíšiť základné a rozširujúce informácie v jednoduchšom texte s jasnou a logickou štruktúrou,
- vie odhadnúť význam neznámych slov na základe kontextu v jednoduchšom texte,
- vie zachytiť a pochopiť logickú štruktúru jednoduchšieho textu aj na základe obsahu textu.

Žiak:

- dokáže čítať do značnej miery samostatne, pričom používa techniku a rýchlosť čítania, zodpovedajúcu rôznym textom a účelom a dobre sa orientuje pri výbere orientačných materiálov,
- má širokú aktívnu slovnú zásobu na čítanie, ale málo frekventované idiómy mu môžu spôsobovať určité ťažkosti (SERR, s. 71).

Ústny prejav - interakcia

Žiak vie jazykovo správne a primerane reagovať v bežných životných situáciách. Dokáže bezprostredne nadviazať rozhovor na témy z každodenného života.

Žiak dokáže:

- používať jazyk plynulo, presne a účinne v širokom rozsahu všeobecných, akademických, profesionálnych tém alebo tém na voľný čas a jasne označuje vzťahy medzi myšlienkami,
- komunikovať spontánne a gramaticky správne bez toho, aby musel obmedzovať rozsah toho, čo chce povedať a volí takú rovinu formálnosti, ktorá zodpovedá daným okolnostiam,
- zúčastniť sa na interakcii natoľko plynulo a spontánne, že mu to umožňuje viesť bežný rozhovor s rodenými hovoriacimi a udržiavať s nimi vzťahy bez toho, aby to pre niektorého účastníka komunikácie znamenalo zvýšené úsilie,
- naznačiť, akú dôležitosť pripisuje udalostiam a zážitkom, dokáže jasne vysvetliť a obhájiť názory pomocou vhodných argumentov (SERR, s. 76).

Ústny prejav - produkcia

Žiak vie súvislo a s využitím jednoduchších jazykových prostriedkov hovoriť o svojich skúsenostiach, pocitoch, zážitkoch. Vie odôvodniť a vysvetliť svoj názor. Dokáže porozprávať jednoduchý príbeh a prerozprávať obsah prečítaného alebo vypočutého textu a vyjadriť svoj postoj.

Cieľové požiadavky

Žiak:

- reaguje na podnety jazykovo správne, zrozumiteľne a primerane situácii,
- vie začať, udržiavať a ukončiť rozhovor,
- vie správne reagovať na partnerove repliky v prirodzených a simulovaných situáciách, v situačných dialógoch,
- vie predniesť krátky monológ na určitú tému,
- vie opísať obrázky, mapy, diagramy, porovnať ich a vysvetliť súvislosti.

Písomný prejav

Žiak vie napísať jednoduchý súvislý prejav na témy z každodenného života a dokáže vyjadriť svoje postoje, pocity a dojmy. Vie správne používať základné lexikálne, gramatické, syntaktické a štylistické prostriedky vo formálnom a neformálnom písomnom prejave. Správne používa kompozičné postupy s ohľadom na obsah, adresáta písomného prejavu a slohový útvar.

Cieľové požiadavky

Žiak vie písomne vytvoriť:

- krátky oznam, správu, odkaz, ospravedlnenie,
- primerane náročný súkromný list,

- kratší úradný list: žiadosť o informáciu, sprievodný list, krátku správu,
- opis predmetu, miesta, osoby, udalosti,
- príbeh (rozprávanie),
- krátky súvislý slohový útvar s vyjadrením vlastného názoru a pocitov.

Písomná interakcia

Žiak dokáže vytvoriť jasný, podrobný opis na široký okruh tém vzťahujúcich sa na vlastnú oblasť záujmu (SERR, s. 60).

Písomný prejav

Žiak dokáže napísať jasný, podrobný text na celý rad tém vzťahujúcich sa na jeho oblasť záujmu, pričom syntetizuje a vyhodnocuje informácie a argumenty z celého radu zdrojov (SERR, s. 63).

Písomný prejav – všeobecná písomná produkcia

Žiak dokáže presvedčivo vyjadrovať nové informácie a názory v písomnej forme a oznamovať ich iným (SERR, s. 85).

Písomný prejav – korešpondencia

Žiak dokáže napísať listy vyjadrujúce stupne emócie a osvetľujúce osobnú dôležitosť udalostí a skúseností a vo svojej odpovedi dokáže reagovať na novinky a názory pisateľa listu (SERR, s. 85).

JAZYKOVÉ KOMPETENCIE

Nasledujúce príklady ilustrujú funkcie jazykových prostriedkov. Príklady uvádzané pri jednotlivých gramatických javoch zdôrazňujú funkčnosť gramatických štruktúr. Z toho dôvodu pri jednoduchých gramatických javoch slúžia príklady len na ilustráciu (viď zámenná).

JAZYKOVÉ PROSTRIEDKY

Žiak pozná a vie používať v komunikačných situáciách (v rámci rečových schopností) nasledujúce jazykové prostriedky:

Zvuková rovina

Žiak má zreteľnú a prirodzenú výslovnosť.

Žiak:

- dokáže rozlišovať a správne vyslovovať všetky hlásky španielskej abecedy (výslovnosť z, ce, ci, ñ, ll, rr); uprednostňuje sa výslovnosť európskej španielčiny, ale je prípustná aj výslovnosť charakteristická pre latinsko-americkú oblasť – seseo,

- yeísmo),
- má autentickú výslovnosť európskej španielčiny,
 - ovláda viazanie slov (napríklad: *un hombre* - [unómbre], *el hotel* - [elotél]),
 - ovláda správnu melódiu viet (oznamovacích, opytovacích a zvolacích) a melódiu slov (správne umiestnenie prízvuku) - stúpavú – *trabajar*, klesavú – *miércoles*, stúpavo-klesavú – *domingo*.

Pravopisná a grafická stránka

Žiak dokáže správne graficky zaznamenať jazykový prejav:

- ovláda pravidlá interpunkcie, javy špecifické pre španielsky jazyk – písanie čiarky, otáznika a výkričníka (napríklad: *Dice que vendrá mañana. ¡Ven a mi casa! ¿Cuándo vendrás?*),
- ovláda označovanie nepravidelného prízvuku (napríklad: *estación – estaciones*),
- ovláda pravidlá písania veľkých písmen v španielčine (napríklad rozdiel medzi slovenským a španielskym pravopisom v písaní obyvateľských mien utvorených zo zemepisných vlastných mien, napríklad: *eslovaco – Slovák*; písanie veľkých písmen pri názvoch niektorých významných historických udalostí, napríklad: *la Guerra Mundial*; pri označení člena, ktorý je časťou názvu miest, napríklad: *La Habana*; a v skratkách, napríklad: *la OTAN*).
- **pozná skupinu slov, kde sa pripúšťa písanie zjednodušených a nezjednodušených tvarov (*sicología – psicología; neumático – neumático...*).**

Slovná zásoba

Žiak ovláda široké spektrum slovnej zásoby vzťahujúce sa na dané témy a na oblasť jeho profesijného záujmu. Dokáže formulovať svoje myšlienky rôznym spôsobom s využitím synonym. Je schopný porozumieť ústnym prejavom a písaným textom obsahujúcim vyššie percento neznámych výrazov, ktorých význam je možné odhadnúť z kontextu alebo situácie. Rozsah osvojenj slovnej zásoby mu umožňuje splniť vyššie uvedené požiadavky na komunikačné schopnosti pre danú úroveň.

Žiak:

- ovláda produktívne slovnú zásobu v rozsahu približne 2000 – 2500 slov,
- pozná spôsoby tvorenia slov – predovšetkým odvodzovanie pomocou prípon a predpôn (napríklad: *posible – imposible, posibilidad; enfermo – enfermedad, enfermera; repetir – repetición; flor – florecita, floristería*), -vie používať synonymá (napríklad: *guapo – bonito – hermoso – lindo*), antonymá (napríklad: *bonito – feo*), časté frazeologizmy (napríklad: *tomarle el pelo, estar echo polvo, estar hasta la coronilla/hasta las narices*),
- dokáže vysvetliť význam osvojených slov výkladom, opisom, synonymom, prekladom,
- vie používať slovníky (prekladový, výkladový, synonymický, frazeologický) a jazykové príručky,

- vie použiť bežné skratky (napríklad: *SIDA, OTAN, UE*).

Gramatika

1. Morfológia – tvaroslovie

Žiak vie prakticky používať zložitejšie gramatické konštrukcie v kontexte. Prípadné nedostatky vie opraviť. Chyby vo vyjadrovaní nespôsobujú nedorozumenie.

- **Člen (artículo)**
 - určitý a neurčitý člen,
 - používanie určitého člena pri osobách a veciach už spomínaných, pri podstatných menách chápaných všeobecne, pri udávaní hodín, názvoch dní, ročných období... (napríklad: *Es la una. La casa es bonita.*),
 - používanie neurčitého člena pri podstatných menách bližšie neurčených a v spojení s číslovkou (napríklad: *Llegaron unos estudiantes. Tiene unos cincuenta años.*),
 - sťahovanie člena s predložkami *de, a* (napríklad: *Vuelve del colegio a las tres de la tarde. Venimos al hotel.*),
 - vynechávanie člena po výrazoch množstva (napríklad: *Llegaron dos profesores.*), v mennom prísudku (napríklad: *Su padre es médico.*), pri vyjadrení neurčitého množstva (napríklad: *Desayuna pan con queso.*), pri oslovení (napríklad: *Señor Gonzales, le presento...*), pri vlastných podstatných menách (napríklad: *España, Manuel*),
 - **použitie určitého člena pri vlastných menách – pri niektorých zemepisných názvoch (la Argentina, el Brasil, el Ebro) – pri bližšie určených zemepisných názvoch (La España de hoy)**,
 - **použitie správneho tvaru člena pred niektorými podstatnými menami ženského rodu (el/un alma, el/un hambre)**
- **Podstatné mená (sustantivos)**
 - rod podstatných mien,
 - určenie rodu podstatného mena podľa zakončenia (*-o, -or: el profesor, el alumno; -a, -ión: la puerta, la ocasión*),
 - tvorenie podstatných mien ženského rodu prechýľovaním (napríklad: *el hijo – la hija*) a pomocou člena (napríklad: *el artista – la artista, el turista – la turista*),
 - **podstatné mená mužského rodu zakončené na -a (napríklad: el día, el mapa, el cometa) a podstatné mená gréckeho pôvodu (napríklad: el tema, el problema, el telegrama)**,
 - **podstatné mená s dvojakým rodom (napríklad: el orden – la orden, el mar – la mar, el arte – la arte)**,
 - číslo podstatných mien,
 - tvorenie množného čísla podstatných mien (napríklad: *el estudiante – los estudiantes*),
 - používanie pomnožných podstatných mien (napríklad: *las matemáticas, las gafas, las*

finanzas),

- vyjadrenie pádových vzťahov (skloňovanie) pomocou predložiek (napríklad: *mamá – de mamá, a mamá, de/sobre mamá, con mamá*).

- **Prídavné mená (adjetivos)**

- tvorenie ženského rodu prídavných mien prechyl'ovaním (napríklad: *bueno – buena*),
- tvorenie množného čísla (napríklad: *buenos – buenas, azul – azules*),
- zhoda prídavného mena s podstatným menom (napríklad: *el muchacho inteligente, las chicas simpáticas*),
- postavenie prídavného mena za podstatným menom (napríklad: *una noticia mala*) a pred podstatným menom (napríklad: *gran libro, pobre chico*),
- skrátené tvary prídavných mien v postavení pred podstatným menom (napríklad: *bueno – buen, malo – mal, grande – gran*),
- väzba prídavných mien so slovesami *ser* a *estar* (napríklad: *ser/estar bueno, ser/estar malo, ser/estar vivo, ser/estar católico, ser/estar listo, ser/estar rico...*),
- pravidelné a nepravidelné stupňovanie prídavných mien (napríklad: *guapo – más guapo – el más guapo, bueno – mejor – el mejor*) a porovnávanie (*más/menos que, tan como, el más/menos de*),
- **tvorenie absolútneho superlatívu pomocou prípony -ísimo/-ísima** (napríklad: *feísimo, carísimo*),
- **tvorenie prídavných mien odvodzovaním pomocou predpôn** (napríklad: *moral – amoral, regular – irregular, posible – imposible*).

- **Zámená (pronombres)**

- osobné zámená:
 - v nominatíve (*yo, tú, él...*), v datíve (*me, te, le...*) a v akuzatíve (*me, te, le, lo, la...*), (napríklad: *Él estudia mucho. Te llamaré mañana. La he visto en el colegio.*),
 - osobné zámená v spojení s predložkami (napríklad: *Este libro es para mí. Hablan de ti.*), spojenie osobných zámen *mí, ti* a zvratného zámena *sí* s predložkou *con* (napríklad: *Ellos van conmigo. Quiero hablar contigo. Siempre lo lleva consigo.*),
 - použitie dvojíc osobných zámen vo vete, zmena tvaru nepriameho predmetu *le, les* v spojení s tvarmi priameho predmetu na *se* (napríklad: *Se lo compro. ¡Cómpraselo! ¡No se lo compres! Voy a comprárselo. Estoy comprándoselo.*),
 - zdôraznenie predmetu (napríklad: *A mí me gusta viajar.*),
 - používanie zámena stredného rodu *ello, lo* (napríklad: *Lo importante es estudiar regularmente.*),
- privlastňovacie zámená:
 - samostatné a nesamostatné privlastňovacie zámená (napríklad: *Éste es mi libro. Este libro es mío.*),
 - zhoda nesamostatných zámen s podstatným menom v čísle (napríklad: *mi libro – mis libros*) a zhoda samostatných zámen podstatným menom v rode

- a čísle (napríklad: *hija mía – hijos míos*),
- ukazovacie zámená:
 - samostatné a nesamostatné ukazovacie zámená (napríklad: *Este restaurante es bueno. Pero éste es mejor.*),
 - zhoda ukazovacích zámen s podstatným menom v rode a čísle (napríklad: *este hotel, esa chica, aquel día*),
 - ukazovacie zámená stredného rodu *esto, eso, aquello* (napríklad: *¿Qué es esto?*),
 - opytovacie zámená:
 - zámená *¿qué?, ¿quién?, ¿cuál?, ¿cuánto?*,
 - zhoda opytovacích zámen s podstatným menom v rode a čísle (napríklad: *¿Quiénes son tus amigos? ¿Cuántas chicas vienen?*) alebo len v čísle (napríklad: *¿Cuál hijo es tuyo? ¿Cuáles son tuyos?*),
 - použitie zámen *¿qué?/¿cuál?* (napríklad: *¿Qué lengua hablas? ¿Cuál prefieres?*),
 - vzťahné zámená:
 - použitie vzťahných zámen (*que, el/la que, quien, quienes, el/la cual, cuyo/-a*),
 - neurčité zámená:
 - použitie neurčitých zámen *algo, alguien, alguno/ -a, -os, -as, cada, cada uno, cada cual, otro/ -a, -os, -as, todo/ -a, -os, -as*,
 - skracovanie zámen *alguno, ninguno* pred podstatnými menami mužského rodu (napríklad: *No tengo ningún disco de música clásica.*),
 - použitie zámen *nada, nadie, ninguno/ -a, -os, -as*, vynechávanie záporu (napríklad: *No ha venido nadie. Nadie ha venido.*).
- **Číslovky (numeralios)**
- základné číslovky:
 - vyjadrenie rôznych číselných údajov, počtu (napríklad: *Llegaron seis estudiantes.*), hodiny a dátumu (napríklad: *Son las ocho. Siempre comemos a la una. Es el siete de septiembre.*), teploty (napríklad: *Estamos a cuatro grados bajo cero.*),
 - radové číslovky:
 - tvorenie a použitie radových čísloviek do 10 (napríklad: *primero, segundo, décimo...*),
 - krátenie radových čísloviek *primero, tercero* pred podstatným menom mužského rodu (napríklad: *Vive en primer piso.*), použitie číslovky pri označení storočia (*siglo primero*, pri ostatných základná číslovka: *siglo catorce*),
 - použitie základných zlomkov (napríklad: *una mitad, un tercio, tres cuartos*),
 - vyjadrenie miery a váhy (napríklad: *medio litro, cuarto kilo*),
 - čítanie desatinných čísel (napríklad: *0,4 – cuatro décimas/cero coma cuatro*).

- **Príslovky (adverbios)**
 - použitie pôvodných (*bien, mal, hoy...*) a odvodených prísloviak (napríklad: *Hoy estoy mejor. Aprendemos rápida y fácilmente.*),
 - tvorenie prísloviak od prídavných mien príponou *-mente* (napríklad: *rápido – rápidamente*),
 - pravidelné a nepravidelné stupňovanie prísloviak (napríklad: *lejos – más lejos – lo más lejos (posible), bien – mejor – lo mejor*),
 - príslovkové výrazy (napríklad: *a veces, a menudo, a la derecha, por supuesto...*),
 - použitie výrazov *muy/mucho, tan/tanto* (napríklad: *Me ha gustado mucho. Es muy inteligente.*),
 - použitie výrazov *también, tampoco* (*Miguel no lo sabe y yo tampoco.*).

- **Predložky (preposiciones)**
 - použitie predožiek (*a, ante, bajo, con, contra, de, desde, en, entre, hacia, para, por, según, sin, sobre, trás*) a predložkových spojení (*a pesar de, al lado de, además de, antes de, cerca de, con respecto a, de acuerdo con, debajo de, delante de, dentro de, detrás de, en cuanto a, enfrente de, frente a, fuera de, junto a, lejos de*),
 - predložkové väzby odlišné od slovenčiny (napríklad: *aficionarse a, acordarse de, despedirse de, pensar en, tratarse de...*).

- **Spojky (conjunciones)**
 - spojky a spojkové výrazy *y/e, ni, o/u, que, pero, sino, aunque, pues, porque, puesto que, como, como si, a pesar de que, para que, a menos que*,
 - zmena spojky *y* na *e* (napríklad: *Ana y Miguel, español e inglés*) a *o* na *u* (napríklad: *seis o siete, siete u ocho*),
 - správne viazanie spojok s indikatívom alebo konjunktívom.

- **Slovesá (verbos)**
 - slovesné kategórie: osoba, číslo, čas, spôsob, rod,
 - časovanie pravidelných slovies podľa neučítkových koncoviek *-AR, ER, IR*,
 - časovanie zvratných slovies (napríklad: *llamarse – me llamo, te llamas...*)
 - časovanie niektorých nepravidelných slovies (napríklad: *decir, poner, poder, tener, querer, venir, hacer, haber, saber, dar, ir, conocer, oír, contar, saber, salir, sentir, servir, traducir, traer, ver*),
 - časovanie a použitie slovies *SER, ESTAR, HAY* (napríklad: *¿De dónde son estos estudiantes? Los estudiantes de España ya están en el hotel. En el hotel hay unos esudiantes de España.*),
 - tvorenie a správne použitie jednotlivých slovesných tvarov:
 - indikatív: prítomný čas (*hablo*), jednoduchý a zložený budúci čas (*hablaré, habré hablado*), minulé časy – pretérito perfecto (*he hablado*), pretérito indefinido (*hablé*), pretérito imperfecto (*hablaba*), pretérito pluscuamperfecto (*había hablado*),
 - podmienovací spôsob jednoduchý (*hablaría*),

- **zložený podmieňovací spôsob (habría hablado) a jeho použitie na vyjadrenie pravdepodobnosti v minulosti (¿Quién lo habría dicho?), vyjadrenie neskutočnej podmienky v hlavnej vete podrad'ovacieho súvetia (Si hubiera tenido más tiempo te habría visitado.),**
 - rozkazovací spôsob kladný a záporný (*¡habla!*, *¡no hables!*),
 - konjunktív: prítomný čas (*hable*), minulé časy – pretérito perfecto (*haya hablado*), pretérito imperfecto (*hablara/hablase*), pretérito pluscuamperfecto (*hubiera/hubiese hablado*),
 - trpný rod (*fue construido*),
 - prechodník (gerundio) (*hablando*),
 - príčastie (participium) (*hablado*),
 - **použitie budúceho času na vyjadrenie rozkazu (napríklad: ¡Lo harás enseguida!), pravdepodobnosti v prítomnosti (napríklad: Serán las siete.), domnienky v minulosti (napríklad: Manuel ya habrá salido.),**
 - konštrukcie s gerundiom: ESTAR + gerundio, **IR + gerundio, LLEVAR + gerundio, SEGUIR + gerundio**, (napríklad: *Estoy trabajando. La situación va mejorando. Ya llevo media hora intentándolo. Sigue lloviendo.*),
 - opisné konštrukcie s neurčitkom (infinitivo): IR + a + infinitivo, EMPEZAR + a + infinitivo, PONERSE + a + infinitivo, ACABAR + de + infinitivo, DEJAR + de + infinitivo, (napríklad: *Voy a hacerlo. Se puso a llorar. Empezamos a trabajar. Acabo de hacerlo. ¡Deja de molestarle!*).
- **Citoslovčia (interjecciones)**
 - bežné citoslovčia vyjadrujúce:
 - údiv (napríklad: *anda*)
 - odpor (napríklad: *huy*)
 - súhlas (napríklad: *ya*)
 - želanie (napríklad: *ojalá*)

2. Syntax – skladba

- oznamovacie, opytovacie, rozkazovacie, želacie a zvolacie vety,
- prirad'ovacie súvetia,
- podrad'ovacie súvetia s vedľ'ajšou vetou:
 - podmienkovou (napríklad: *Si lo supiese no lo haría. Si lo hubiera sabido no lo habría hecho.*),
 - účelovou (napríklad: *Le llamó para que supiese las novedades. Llega a fin de que le conozcan.*),
 - prístupkovou (napríklad: *Aunque trabajes mucho, no conseguirás hacerlo a tiempo. Aunque has limpiado la casa, sigue estando sucia.*),
 - miestnou (napríklad: *He dejado el coche donde tú me dijiste. Vete a donde quieras.*),
 - časovou (napríklad: *Llegamos cuando el profesor se había ido. Estudia mientras escucha la música.*),

- spôsobovou (napríklad: *Hice la sopa como me dijiste. Nos lo explican de manera que lo aprendamos todos.*),
- príčinnou (napríklad: *No lo he hecho porque no he querido. Como no se siente bien no vendrá.*),
- dôsledkovou (napríklad: *Pienso luego existo. Ya son las ocho, por lo tanto, la tienda está cerrada.*),
- vyjadrenie vedľajšej vety konštrukciou s infinitívom: PARA + infinitivo, ANTES + de + infinitivo, DESPUÉS + de + infinitivo, AL + infinitivo (napríklad: *Llega para informarnos. Antes de salir me despido de mamá. Después de despertarme me limpio los dientes. Al entrar en la clase saludo a mis amigos.*),
- súslednosť časov v súvetiach (napríklad: *Dice que está en Bratislava. – Dijo que estaba en Bratislava. Dice que vendrá el lunes. – Dijo que vendría el lunes. Dice que visitó el museo. – Dijo que había visitado el museo. Espero que lo pases bien. Espero que lo hayas pasado bien. Esperaba que lo pasaras bien.*).

Úpravy cieľových požiadaviek na vedomosti a zručnosti maturantov zo španielskeho jazyka úroveň B2 pre žiakov so zdravotným znevýhodnením

Žiaci so sluchovým postihnutím

Počúvanie s porozumením

Požiadavky, ktoré vyžadujú auditívnu skúsenosť, sa upravujú alebo vypúšťajú podľa druhu a stupňa sluchového postihnutia.

Zvuková stránka jazyka

Požiadavky súvisiace s výslovnosťou sa upravujú a nepresnosti výslovnosti v interpretovaní textu sa nehodnotia.

Nepresnosti vo výslovnosti nie sú prekážkou v komunikácii v španielskom jazyku.

Žiaci so zrakovým postihnutím

Tematické okruhy

Požiadavky, ktoré vyžadujú vizuálnu skúsenosť, sa upravujú alebo vypúšťajú podľa stupňa zrakového postihnutia.

Čítanie s porozumením

Požiadavky, ktoré vyžadujú vizuálnu skúsenosť, sa upravujú alebo vypúšťajú podľa stupňa zrakového postihnutia.

Žiaci s narušenou komunikačnou schopnosťou

Cieľové požiadavky pre túto skupinu žiakov sú totožné s cieľovými požiadavkami pre intaktných žiakov.

Nepresnosti vo výslovnosti nie sú prekážkou v komunikácii v španielskom jazyku.

Nepresnosti výslovnosti a plynulosti reči v interpretovaní textu sa nehodnotia.

Žiaci s telesným postihnutím

Cieľové požiadavky pre túto skupinu žiakov sú totožné s cieľovými požiadavkami pre intaktných žiakov.

Žiaci s vývinovými poruchami učenia

Cieľové požiadavky pre túto skupinu žiakov sú totožné s cieľovými požiadavkami pre intaktných žiakov.

Žiaci chorí a zdravotne oslabení

Cieľové požiadavky pre túto skupinu žiakov sú totožné s cieľovými požiadavkami pre intaktných žiakov.

Žiaci s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami

Cieľové požiadavky pre túto skupinu žiakov sú totožné s cieľovými požiadavkami pre intaktných žiakov.

Žiaci s poruchami správania

Cieľové požiadavky pre túto skupinu žiakov sú totožné s cieľovými požiadavkami pre intaktných žiakov.

Žiaci s poruchami aktivity a pozornosti

Cieľové požiadavky pre túto skupinu žiakov sú totožné s cieľovými požiadavkami pre intaktných žiakov.

Použitá literatúra

CANO, V. a kol. 2009. *Pedagogická dokumentácia zo španielskeho jazyka. Úroveň B2*. Štátny pedagogický ústav: 2009. 74 s. ISBN 978-80-89225-94-1.

Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky. Učenie sa, vyučovanie, hodnotenie. Bratislava: Štátny pedagogický ústav. 2006. 252 s. ISBN 80-85756-93-5.